

BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
AGÁRDI JÁNOS KÉPVISELŐ
FIDESZ-KDNP FRAKCIÓ

Ikt. sz.: 2/47 - 260/2017.
Az ülés száma: 2/46 - 31/2017.
Az ülés időpontja: 2017. november 7.

ELŐTERJESZTÉS
egyes egészségügyi intézmények és a 82265 hrsz. alatti épületegyüttes új elnevezéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

Az elmúlt években a XV. kerületi egészségügyi ellátó rendszerben jelentős fejlesztések valósultak meg, illetve jelenleg is folynak még az előző ciklusban megkezdett fejlesztések, illetve tervekkel rendelkezünk számos egészségügyi fejlesztésre:

- megvalósult Újpalotán a Zsókavár utcai orvosi rendelő mintaszerű revitalizációja – ez lett a mintája orvossalakmai és építészeti szempontból egyaránt a további háziiorvosi decentrumok létesítésének (személyközi betegirányítás, közösségi rendezvényekre alkalmas előcsarnok, védett orvosi közlekedő, praxisközösségek létesítésének lehetősége, egyes járóbeteg szakrendelés lehetőségének biztosítása);
- elkészültek szintén Újpalotán a Hősök úti rendelő rekonstrukciós, revitalizációs tervei – ebben a ciklusban a teljes körű felújítás megvalósítható;
- elkészült a Rákos út 58. sz. alatt a Szakrendelővel szemben a egy újabb háziiorvosi decentrum (a háziiorvosi rendelőket a Szakrendelőből helyezték át, az így felszabadult területen további szakrendelési egységek létesültek);
- jelenleg folyik a szintén még 2014 előtt elhatározott és megtervezett Deák utcai orvosi rendelő építése (a forrást szintén már a 2014. évi költségvetés is tartalmazta);
- az elmúlt években a XV. ker. Szakrendelőben jelentős tartalmi fejlesztések valósultak meg, jelenleg a Rákos út 77/A. sz. alatti Szakrendelő épületének külső rekonstrukciója és hamarosan megindul a TÉR_KÖZ pályázat keretében a környezetének megújítása is.

Az előzőekben felsorolt beruházások összes volumene több milliárd forint. Ennek egy része (a Zsókavár utcai rendelő részben) EU-s, de túlnyomórészt önkormányzati forrásból valósult, illetve valósul meg. Ezek az erőfeszítések azt jelzik, hogy a XV. kerület 2010-től kezdődően nagyon jelentős erőfeszítéseket tett és tesz a helyi egészségügyi ellátórendszer (háziiorvosi szolgálat és járóbeteg szakrendelés) fejlesztésére.

Mindehhez hozzátartozik az is, hogy a XV. kerület legjelentősebb – részben egészségügyi célra hasznosítható – ingatlanán, a volt Pestújhelyi Kórház ingatlanán is rendkívül jelentős áttörések valósultak meg az egészségügyi fejlesztés terén. A következők létesültek, illetve tervek készülnek:

- Észak-pesti Mentőállomás (melynek megvalósulásához az állami forráson kívül a költségek több, mint felét a XV. ker. Önkormányzat vállalta);
- 2017-ben átadásra került a volt Pestújhelyi Kórház területén lévő 13 jelű épületben – teljes körű rekonstrukció és revitalizáció keretében – az orvosi rendelő (a terveit már 2014 előtt elkészültek, sőt az építkezés forrását az önkormányzati költségvetés már 2014-ben is tartalmazta);
- megállapodás született a Bethesda Gyermekkórházzal a 10 jelű épületben kórházi mosoda létesítésére (mely az egészségügyi alapellátás része), ugyanitt létesül egy gyógyszertár is;
- tervek készülnek továbbá számos egészségügyi fejlesztésre:
 - o Lelki Egészségközpont a 11 jelű épületben – a Budapesti Egészségügyi Program részeként;
 - o a Közép- és Kelet-európai Hagyományos Kínai Orvoslás Oktató, Gyógyító és Kutató Központjára (állami forrás biztosított az engedélyezési és kiviteli tervek készítésére).

Ezek a jelentős egészségügyi fejlesztések alkalmat adnak arra, hogy a XV. kerületben élő és alkotó jelentős orvosokról megemlékezzünk.

Ennek részeként javaslom, egyrészt hogy a Rákos úti Szakrendelő vegye fel dr. Vass László, legendás hírű rákospalotai orvos nevét. Életútja, szakmai és emberi magatartása alapján Rákospalota mai napig ható legendás orvosa lett.

Másrészt javaslom, hogy a volt Észak-pesti Kórházban működő egészségügyi intézmények pedig dr. Niedermann Gyulának, az eredeti, 1903-ban épült kórházi együttes alapítójának és első igazgatójának a nevét vegye fel. Az épületegyüttes egy épületén emléktábla hirdesse ennek a kiváló, haladó szellemű elme- és idegyógyásznak az emlékét!

Szintén javaslatot teszek arra, hogy a volt Pestújhelyi Kórház, amely 1912-től 1945-ig működött ezen a néven, szintén kapjon egy olyan elnevezést, ami kifejezi a jövőbeni összetett funkcióját. Az Órjárt u. 1-5. sz. alatti ingatlan 1945-től 1991-ig Szovjet Katonai Kórházként működött – a köznyelv még mindig „orosz kórházként”, illetve „volt orosz kórházként” emleget

1991 után lett az együttes neve Észak-pesti Kórház, annak ellenére, hogy ténylegesen nem működött Kórházként, így szerencsésebb lenne az egész területre vonatkozó Egészségliget elnevezés használata.

2014-től a teljes ingatlan a XV. kerületi Önkormányzat tulajdonába került, az állam hat funkciót határozott meg, ezek:

- egészségügyi,
- szociális,
- oktatási-felsőoktatási,
- közművelődési-kulturális,
- sport és rekreációs,
- illetve ezekkel összefüggő lakó funkció.

Ennek az ingatlannak a Pestújhelyi Egészségliget név tudja teljes körűen sűríteni azt a fokozatosan megvalósuló intézményi együttest, ahol mindegyik funkció az egészséget hordozza, fejezi ki.

Kérem az előterjesztés sürgősséggel történő megtárgyalását tekintettel arra, hogy már beköltözésre került az ÉPK-13 épület, melynek új elnevezéséhez a költözés időpontja lett volna a legcélszerűbb, de amennyiben erre már nincs mód és lehetőség, úgy a mihamarabbi döntés szükséges. Ezen túlmenően sokkal lényegesebb, hogy a Rákos úti SZTK felújítása olyan fázisba érkezett, amelynél meg kell határozni, hogy az esetleges új név milyen formában kerüljön elhelyezésre a homlokzaton (szín, nagyság etc.)

Budapest, 2017. november 2.

Agárdi János
képviselő

1. **Bizottságok:** ESzB JÜB KÉB KKB PTB VKB

2. **Mellékletek:**

1. dr. Vass László életrajza
2. dr. Niedermann Gyula életrajza

Határozati javaslatok:

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

1. a 1152 Budapest Rákos út 77/A. szám alatti szakrendelő új elnevezése „**Vass László Szakrendelő**”. Felkéri a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Felelős: polgármester

Határidő: 2017. november 7.

2. a 1158 Budapest Örvjárat u. 1-5. szám alatti egészségügyi intézményeknek az új elnevezése „**Niedermann Gyula Orvosi Rendelő**”. Felkéri a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Felelős: polgármester

Határidő: 2017. november 7.

3. Niedermann Gyula Orvosi Rendelő egyik épületén emléktáblát helyez el, amely tartalmazza dr. Niedermann Gyula munkásságát és az épületegyüttes létrehozásában vállalt szerepét.

Felelős: polgármester

Határidő: 2018. január 31.

4. a 82265 hrsz. alatti épületegyüttes új elnevezése „**Pestújhelyi Egészségliget**”. Felkéri a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Felelős: polgármester

Határidő: 2017. november 7.

A határozati javaslatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Jogszabályi hivatkozások:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 32.§ (2) bek., a) pont

Dr. Vass László életrajza

1902-ben született a Felvidéken. Nagyon szerény körülmények között szülei erőfeszítéseit is tisztelve 1927-ben szerzett orvos doktori diplomát a Pázmány Péter Tudomány Egyetemen.

A 1930-as évek az orvosi gyakorlat kezdetét és a családalapítást hozták.

A II. világháború alatti helytállása orvosként, emberségben egyaránt példamutató volt. Különbségtétel nélkül önfeláldozó, sőt családja életét is veszélyeztető tettek sora fűződik a működéséhez: újszülött zsidó gyermek kimentése a gettóból, elsötétítés alatt telefonhívásra gyermek „továbbaltatása” és nyugtatása a hosszú menekülés útján – mindez a Rákos út sarkán, az utcán. Pap barátja mesélte: a Mártírok úti Hadikórházban légiriadó miatt a sérült katonákat a biztonságot jelentő pincébe szállították, egy kivételével. Ő az emeleten feküdt, halálán volt, nagyon félt és már rá idő nem jutott. „Tudod” – mondta a tanúságtevő 45 évvel később, amikor Amerikában találkozott vele – „Apád ott maradt az emeleten a haldokló katona mellett, hogy társa legyen, a bombatámadás végéig. Túlélték”. "Amit egynek a legkisebbek közül tesztek, nekem tettétek" (Mt 25,40). Ezen erkölcsi parancs szerint működött egész életében. Egy életen át mélyen hívő keresztényként mi sem volt természetesebb, mint a Feszület az orvosi rendelő ajtaja felett. Emberséggel gyógyított üldözött kommunistát, nyilas párttagokat, gazdagot, szegényt, hívőt, hitetlent. Amikor az üldözöttből üldöző vált, felszólították a nyilasok autója leadására, ami nélkül munkája ellehetetlenült. A kommunizmus az ominózus Feszület eltávolítását rendelte el. „Majd ha a koldusok nem a templom, hanem a pártház lépcsőjén kéregetnek, leveszem” - mondta. A jelkép, innentől inkább bizonyíték – maradt.

Állami hivatala a rákospalotai, az újpesti majd ismét a rákospalotai Tüdőgondozóba szólította. A tbc elleni küzdelem a „Morbus Hungaricus” országában önfegyelmet, lemondást, áldozatot követelt. Még az 50-es években is a tuberkulózis mai mindennapjaink rákbetegségeihez hasonló rémületet keltő kór volt. Megtervezte, megszervezte, felépítette a rákospalotai Ernyőkép Szűrő Állomást, ami az időtájt a tbc elleni küzdelem legfontosabb eszköze volt. Az állomás ma is szolgálja Rákospalota lakóit (idén, 2017-ben kerül át a volt Észak-pesti Kórház 13 jelű épületébe). Folyamatosan tanult és képezte magát, hogy a kicsiny mellkas ernyőképek értékelésében ne tévedjen. Tulajdonképpen tudatos minőség biztosító tevékenységet épített a betegség felismerés napi gyakorlatába.

Magán gyakorlatában gyermekgyógyász volt. Nagy gondosságot, fegyelmet és önfegyelmet követelt a gyermek praxis fenntartása, az anyák bizalmának megőrzése egy olyan orvostól, aki a nap egyéb szakaszában súlyosan fertőző betegekkel foglalkozott. „Legalább biztosan látják a hatóságok, hogy állami betegeket nem kezelek itthon! Aligha hoznának hozzám még egyszer gyermeket, ha tbc-s betegekkel lenne tele a magánrendelőm!” – mondta mindig

Nyugdíjazásakor 1975-ben munkásságát a Munka Érdemrend ezüst fokozatával ismerték el. Számára ez igen nagy értéket képviselt. Úgy értelmezte, hogy onnan ismerték el élete munkáját, ahol az Életről, a Világról homlok egyenest mást vallottak, mint Ő. Nem lebecsülte tehát a „kommunista” kitüntetését, hanem még inkább megbecsülte.

Hivatásának mindent alárendelt az életében – ez tolerancia mások bajával, erőszakosságával szemben is. De tolerálható-e ez a környezet részéről? Hitvesét, gyermekei Édesanyját tragikusan korán veszítette el. Nehéz, vérzivataros időben, 1957-ben. Ezt követően haláláig – a betegeiért és a családjáért tevékenykedve – egyedül élt.

Dr. Niedermann Gyula életrajza

„Niedermann Gyula 1839. december 22-én látta meg a napvilágot Esztergomban. Elemi iskoláit és a gimnáziumot szülővárosában végezte, majd beiratkozott a fővárosi orvosi fakultásra, ahol az 1862/63-as tanév végén orvosdoktorrá avatták. Végzés után Schwartzer Ferenc tanár budai "magán-örüldéjében" kezdte meg hivatása gyakorlását, igen sokat ígérő odaadással. ... Első tanulmányait a Gyógyászat című lap közölte 1864-ben.

A tébolydai kezelésben ... a korlátozások megszüntetését igyekezett érvényesíteni, ami pl. a porosz szigorhoz szokott német pszichiátria csak nehezen és megkésve vett át. Az intézet bürtönszerű jellegének megszüntetése, a munkaterápia bevezetése már 1868-ban reformprogramja volt, pont amikor a lipótmezei Országos Tébolyda épült, ahová egy év múlva ő is kinevezést nyert. Az intézet igazgatója Schnirch Emil főorvos lett, az új szellemet azonban a két második ember, Bolyó Károly és Niedermann Gyula képviselte. Az Orvosi Hetilapban már "Az elmebetegek kényszer nélküli kezeléséről" számolt be. ... Amikor 1884-ben Schnirch Emil elhunyt, az intézet vezetését a 45 éves magántanár vette át. Amint az egyik kései méltatója említi: "Niedermann Gyula nevéhez fűződik az intézet átalakítása. Jellemző humánus, haladó szellemű felfogása, hogy már 1884-ben a betegek kezelésében még használatban levő ún. kényszerzubbony alkalmazását megtiltotta. "Az általános tisztasággal, a közegészségügyi szabályok betartásával a 27-29 %-os tbc halálozást 6-7 %-ra csökkentette le. Feljavította az étellemezést, a padlót könnyen tisztítható viaszos parkettával vonatta be, az önellátás bevezetése lehetővé tette, hogy ugyanannyi összegért minden ellátás megjavuljon. Nagy személyes segítséget nyújtott ebben a Belügyminisztérium Közegészségügyi Osztályának főnöke, Chyzer Kornél. ...

Niedermann Gyulát 1884-ben királyi tanácsosi címmel, 1894-ben vaskorona renddel, 1897-ben miniszteri tanácsosi címmel tüntették ki. Külön elismerés volt, hogy 1896-ban meglátogatta Erzsébet királyné, akinek emlékére hársfát ültettek el. ... Minden pozitív tulajdonsága, ügybuzgalma ellenére (vagy talán éppen ezért!) 1899 nyarán meglepetésszerűen nyugdíjazták. ... Méltatlan helyzetén enyhítendő, 1903-ban kinevezték a Rákospalotán épült új, korszerű intézet élére, amelyet tiszteletből Niedermann-Szanatóriumnak neveztek. Ám ott nem érezte jól magát, lelkileg sérülten önkéntes nyugdíjba vonult. Vigasztalanul hunyt el 1910. január 24-én. A "Hippokratész papja" kifejezés senkire jobban nem illik, mint rá, s az a bizonyos, Erzsébet királyné emlékére ültetett hársfa az ő emlékét is őrzi." ¹

¹ dr. Szállási Árpád: Egy esztergomi elmeorvos emlékére (2014 e-korlap.hu)